

HCS D

**Human capital and social
development.**

2024 – volume 11, issue 5

Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali.

2024 – 11-jild, 5-son

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI**

**Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish jurnali
Journal Human capital and social development
Журнал Человеческий капитал и социальноеразвитие
Jurnali**

11-jild, 5-son (noyabr) 2024.

Jurnal 2021-yilda tashkil topgan.

Davriyligi: har ikki oyda

Davriy nashirning rasmiy nomi: “Inson kapitali va ijtimoiy rivojlanish”-“Human capital and social development”-“Человеческий капитал и социальное развития” O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan 19.05.2021 sanada berilgan №1179 guvohnomasi bilan ro‘yhatdan o‘tgan.

Junal: O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2023 yil 30 noyabrdagi 342/3-son qarori bilan tasdiqlangan Iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) Ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro‘yhatiga kiritilgan.

Jurnal asoschilari: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Inson resurslari va mahalla tarqqiyotini boshqarish instituti.

Nashr etuvchi: SamDU tahririy-nashriyot bo‘limi.

Xalqaro indeksi: ISSN 3030-3672

Tahririyat telefoni: +998 (94) 283 56 78, +998 (90) 502 13 03

Pochta manzili: 140104, Samarqand shahar., Universitet xiyoboni, 4

Web-sayt: www.hcsd.samdu.uz.

E-mail: mukhriddinrabbimov@gmail.com

«INSON KAPITALI VA IJTIMOIIY RIVOJLANISH»
«HUMAN CAPITAL AND SOCIAL DEVELOPMENT»
«ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ И СОЦИАЛЬНОЕ РАЗВИТИЕ»
JURNALI

Bosh muharrir: t.f.d., prof. Xalmuradov Rustam Ibragimovich

Bosh muharrir o‘rinbosari: f-m.f.n., dots. Xushvaqtoy Hakim Abdilhakovich

Kotib: PhD., dots., Korjavova Xurshida Abdulmalikovna

Texnik muharrir: assistent., Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li

TAHRIRIYAT KENGASHI

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. Abdurahmonov Qalandar Xodjayivech

O‘zFA akademigi, i.f.d., prof. G‘ulomov Saidaxror Saidaxmedovich

i.f.d., prof. Нехода Евгения Владимировна (Россия)

i.f.d., prof. Xolmo‘minov Shayzoq Raxmatovich (TDIU)

i.f.d., prof. Pardayev Mamayunus Qarshiboyevich (SamISI)

i.f.d., prof. Muxammedov Murod Muxammedovich (SamISI)

i.f.d., prof. Arabov Nurali Uralovich (SamDU)

i.f.d., prof. Safarov Baxodirxon Shaxriyorovich (SamDU)

i.f.d., prof. Nasimov Dilmurod Abdulloyevich (SamDU)

i.f.n., prof. Aslanova Dilbar Xasanovna (SamISI)

PhD, dots. Djurakulov Shoxrux Davronovich (SamDU)

i.f.n., dots. Yuldashev Shamsiddin Qiyomiddinovich (SamDU)

i.f.n., dots. Nizamov Axtam Numonovich (SamDU)

i.f.n., dots. Bozorov Berdimurod Ulug‘murodovich (SamDU)

i.f.n., dots. Boboqulov Bahromqul Mamatkulovich (SamDU)

i.f.n., dots. Kushatov Rustam Xaydarovich (SamDU)

i.f.n., dots. Porsayev Ganidjan Muxamedovich (SamDU)

i.f.n., dots. Alibekova Saodat Lapasovna (SamDU)

i.f.n., dots. Mardanova Ashiroy Tursinboyevna (SamDU)

PhD, dots. Nasimov Ikrom Xusanovich (SamDU)

PhD, dots. Ernazarov Ortiq Eshnazarovich (SamDU)

PhD, dots. Ulug‘murodova Nodira Berdimuradovna (SamDU)

PhD, dots. Sharifov Shuhrat Saidahmadovich (SamDU)

PhD, dots. Maxmudova Mohinur Ravshanbekovna (SamDU)

PhD, dots. Bakayev Ziyovuddin Toshbolta o‘g‘li (SamDU)

Y.P.Urinbayeva

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti., Samarqand, O'zbekiston

OPEN ACCESS**HCSD****Correspondence****Urunbayeva Yulduz Pirnazarovna**Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
dotsenti

Email:

yulduzpirnazarovna77@gmail.com

Tel: +998905052105

Received: 15 October 2024**Revised:** 31 October 2024**Accepted:** 12 November 2024**Published:** 31 November 2024**Funding source for publication:**
Samarkand State University.**Publisher's Note:** HCSD stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.**Copyright:** Journal Human capital and social development © 2 by Samarkand State University is licensed <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Kirish. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-son Farmoni bilan tasdiqlangan «2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini «Xalq bilan muloqot va inson manfaatlari yili»da amalga oshirishga oid Davlat dasturi» hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirish va takomillashtirishga doir chora-tadbirlar to'g'risida» 2017 yil 31 maydagi PQ-3022-son qarorini ijro etish yuzasidan O'zbekiston Respublikasi

Annotatsiya: maqolada O'zbekistondagi o'lkashunoslik muzeylari va ulardagi noyob tarixiy eksponatlar haqidagi ma'lumotlar keltirilgan. O'lkashunoslik muzeylardan turizmga foydalanish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: eksponat, inter'yer, dizayn, kommunikatsiya, konsepsiya, funktsiya, arxeologiya, etnografiya, kolleksiya, katalog, qal'a, qadriyat.

КРАЕВЕДЧЕСТВО УЗБЕКИСТАНА МУЗЕИ

Аннотация: статьи приведены сведения об уникальные исторические экспонаты имеющие в краеведческих музеев Узбекистана. Даны рекомендации по использования краеведческие музеи в туризме.

Ключевые слова: экспонат, интерьер, дизайн, коммуникация, концепция, функция, археология, этнография, коллекция, каталог, крепост, ценность.

LOCAL STUDY OF UZBEKISTAN MUSEUMS

Annotation: The articles provide information about unique historical exhibits in local history museums of Uzbekistan. Recommendations are given for the use of local history museums in tourism.

Keywords: exhibit, interior, design, communication, concept, functionality, archeology, ethnography, collection, catalogue, fortress, value.

Vazirlar Mahkamasi «2017-2020 yillarda davlat muzeylari faoliyatini takomillashtirish va moddiy texnik bazasini mustahkamlash bo'yicha kompleks chora-tadbirlar dasturini tasdiqlash to'g'risida» qaror qabul qildi[1].

Qarorda davlat muzeylarining ishlab chiqiladigan yangi konsepsiyalari, muzey ashyolarini ishonchli saqlash, tashrif buyuruvchilar, xususan imkoniyati cheklangan shaxslar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish, turistlarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish, arxitektura-rejalashtirish, interyer, dizayn va landshaft yechimlariga e'tibor

qaratgan holda har bir muzey binosining eskiz loyihasini muzeyning yoʻnalishi va mazmun-mohiyatidan kelib chiqqan holda tasdiqlash belgilangan.

Hukumatimizning deyarli barcha qarorlariga turizmni rivojlantirish masalalari kiritilganligi milliy turizmga yangi yoʻnalishlarni, turizmning yangi turlarini tashkil qilishni talab qiladi. Yaʼni, muzeyshunoslik zamonaviylikning ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy muammolariga yuz tutdi. Yangi muzey konsepsiyasi mualliflari tomonidan esa muzeyda jamoa bilan kommunikatsiyaning yangi usullari joriy etilmoqda. Zamonaviy hayotda muzeylar anʼanaviy vazifalar va funksiyalardan biroz chetga chiqib, jamiyat hayotida aktiv ishtirok etishiga koʻmak beruvchi yanada keng dasturlarni amalga oshirish kerak [2].

Mazkur Qaror vatanimizdagi muzeylar faoliyatini taraqqiyotga boshlaydi. Bu taraqqiyotga mamlakatimizning milliy turizmi ham oʻzining samarali ilmiy-amaliy tadqiqotlari va mehnatlarini qoʻshishi lozim. Milliy turizmga muzeylardan foydalanishni tashkil qilish va rivojlantirishga jadal kirishish kerak. Qayd qilinganlarni hisobga olib, mamlakatimizdagi oʻlkashunoslik muzeylari haqidagi maʼlumotlarni keltiramiz.

Mavzu boʻyicha adabiyotlarni tahlili.

Muzeyshunoslik adabiyotlarda Oʻzbekiston muzey ishlarini rivojlantirishning

birinchi davri (1917-1923 yy.) Qadimgi va sanʼat yodgorliklarini muhofaza qilish, saqlash komitetlari (Turkkomstaris,

Sredazkomstaris, Uzkomstaris) faoliyati bilan belgilandi.

Ikkinchi davri (1923-1930 yy.) toʻplangan materiallarni tartibga solish, muzeylarning asosiy turlarini (markaziy, viloyat, mahalliy) ahamiyatga koʻra aniqlash materiallar toʻplashda muayyan chegarani belgiladi.

Uchinchi davri (1930-1941 yy.) urushgacha boʻlgan davr rekonstruktiv, xarakterga ega boʻldi. Muzey shaxobchalari kengaydi. Shu davrda, 1933-yil, Toshkentda muzey ishini yanada rivojlantirishga oid asosiy yoʻnalishlarni belgilash masalasi muhokamasiga bagʻishlangan muzey xodimlarining birinchi respublika konferensiyasi chaqirildi.

Toʻrtinchi davri Vatan urushi yillariga (1941-1945 yy.) toʻgʻri keladi. Respublikaning urushdagi ishtirokini ifodalovchi ekspozitsiyalar yaratildi,

muzey xalqni mardlik va vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda ahamiyatli

boʻldi. Doimiy va sayyor koʻrgazmalar tashkil qilingan. Muzey eksponatlari faqat ilmiy izlanishlar manbayigina boʻlib qolmasdan, amaliy maqsadlarga ham xizmat qildi.

Beshinchi davr. 1946-1964 yillar urushdan keyingi qayta tiklash davriga toʻgʻri keladi. Keyingi mustaqillikgacha boʻlgan davrdagi muzeylar faoliyatida albatta totalitar tuzum gʻoyalari ustunlik qilardi va bu milliy qadriyatlar durdonalarini muzey orqali dunyoga tanitish ishlarini mar-kazga bogʻlab quyardi. Faqat mustaqilligimiz tufayligina cheklashlarga chek qoʻyildi. Milliyligimiz, oʻzligimizni namoyon qiladigan muzeylar paydoboʻldi. Masalan: Temuriylar Davlat muzeyi (1996-y, 18-oktyabr), Olimpiya shon-

shuhrati muzeyi (1996-yil 1-sentyabr) va hokazolar. [3.4].

Tadqiqot metodologiyasi.

“Qoraqalpog‘iston respublikasi O‘lkashunoslik muzeyi” bundan 75 yil avval tashkil etilgan. O‘tgan davr mobaynida u madaniy –ma’rifiy markazga aylandi. Markaziy Osiyodagi madaniyat va ma’rifat muassasalari ichra birinchi qaldirg‘ochlardan hisoblangan, ushbu dargoh xalq tarixi muzeylari, o‘simliklar va tabiat olamini targ‘ib etib kelayotir. Bu yerdagi har bir buyumdan tarix nafasi ufurib turadi. “Shunday takrorlanmas dunyoni yaratib, o‘z ijodiyotiga mangulik baxt etgan ustalarga tassanolar bo‘lsin”-deb yozgandi muzeyga tashrif buyurgan chet ellik mehmonlardan biri.

1927 yilda o‘lkamizga o‘qish amaliyotiga kelgan talabalar Qoraqolpoq ovullaridan etnografik materiallar to‘plashgan va arxeologik yodgorliklarni qazish ishlari amalga oshirilgan. Dastlab bir necha eksponatlar bilan faoliyat boshlagan muzey 30-yillarning oxiriga kelib, 1022 ta eksponatga ega bo‘lgan. 1935 yili tarix o‘lkashunoslik muzeyiga aylangach, unda ishlash uchun bir qator olimlar jalb qilingan. Xususan Ya. G‘ulomov; S. Tolstov; T.Jdanko kabi taniqli olimlar rahbarligida Orol bo‘yicha olib borilgan arxeologik-etnografik ekspedisiyalar jamoasining katta mehnati natijalari muzey fondini boyitib bordi.

Bugungi kunda muzeyning tabiat arxeologiya va etnografiya yangi tarix bo‘limlarida 56 mingdan ortiq eksponatlar saqlanadi. Ular Qoraqalpoq xalqining o‘tmishi, buguni va kelajagidan so‘zlaydi. Tuproqqal’a, Jampiq qal’a, Ayoq qal’a, Qirqqiz qal’alardan topilgan yodgorlik buyumlar muzeyning eng noyob ashyolaridir. Muzey fondi yil

sayin yangi topilmalar bilan to‘ldirilmoqda[5.].

Eksponatlar yig‘ish uchun shaxar va tumanlarga ekspedisiyalar jo‘natish muzeyning o‘zida va ulardan tashqarida ko‘chma ko‘rgazmalar, ommaviy–ma’rifiy tadbirlar uyushtirish an’anaga aylangan. Har yili O‘zbekiston Fanlar Akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi, “Orolni qutqarish xalqaro jamg‘armasi” JEF agentligi bilan hamkorlikda rang-barang tadbirlar amalga oshirilmoqda. 2004 yilning kuzida muzeyning 75 yillik yubileyi nishonlandi. Shu munosabat bilan eksponatlar, kolleksiyalar reklamasining turli shakllari, afishalari-yu tavsiyalar, katologlar, muzey ramzi tushirilgan nishonlar tayyorlandi.

Surxondaryo viloyat o‘lkashunoslik muzeyi - madaniy ma’rifiy muassasa. Termiz shahrida 1934 yilda (1933 yilda uyushtirilgan xalq xo‘jaligi ko‘rgazmasi asosida) tashkil qilingan. Muzeyda Termiz va termiziy allomalar tarixi, qadimshunoslik va tangashunoslik, xalq og‘zaki ijodi, etnografiyasi, xalq, amaliy san’ati, o‘lka tabiati, sporti, tasviriy san’at bo‘limlari hamda 14 ming nusxadan ziyod asarga ega kutubxona bor. Muzey fondi 64 mingdan ortiq.

Eksponatlar Surxondaryo viloyatining eng qadim zamonlardan hozirgacha bo‘lgan tarixi va madaniyati haqida hikoya qiladi: turli davrlarga oid zargarlik buyumlari, turli davrlarda zarb qilingan tangalar, hunarmandlik buyumlari, ganch o‘ymakorligi, me’moriy yodgorliklar qoldiqlari, sopol buyumlar, haykalchalar, to‘qimachilik dastgohlari, uy anjomlari, ish qurollari mavjud. Muzey madaniy-ma’rifiy ishlarni amalga oshiradi, ko‘rgazmalar tashkil etadi, ilmiy ishlar nashr qiladi,

boshqa ko'pgina ilmiy muassasalar bilan hamkorlikda faoliyat olib boradi.

Surxondaryo viloyati tarixi va madaniyati davlat muzeyi. Davlatimiz rahbarining tashabbusi bilan viloyatda madaniyat, adabiyot, san'at sohalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Voha tarixini, san'at asarlarini o'zida jamlab, 85 yildan buyon beminnat xizmat qilib kelayotgan viloyat o'lkashunoslik muzeyiga Surxondaryo viloyati tarixi va madaniyati davlat muzeyi nomi berilib, uning kolleksiyalarini saqlash va tashrif buyuruvchilar uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan yangi muhtasham binoga ko'chirilishi shunday e'tibor samarasidir.

Muzeylar o'tmish bilan bugunni bog'lovchi ma'naviyat ko'prigi hisoblanadi. Surxondaryo viloyati tarixi va madaniyati davlat muzeyi binosi Termiz shahrining ko'rkiga ko'rk qo'shish bilan birga aholi, shu jumladan, yoshlarimizni tariximizga, milliy urf-odat va an'analарimizga hurmat ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi. 3 qavatli muzey ekspozitsiyasi "Tabiat", "Arxeologiya va tarix", "Tasviriy san'at", "Mustaqillik davri" hamda "Etnografiya" singari 5 ta bo'limdan iborat, – deydi muzey direktori Saodat Inoyatova. Uning fondida 16 ta yo'nalishda 61 ming 325 ta eksponat mavjud bo'lib, shundan, 3150 ta eksponat noyob ashyo va kolleksiyalar sirasiga kiradi. Bu yerda saqlanayotgan nodir eksponatlardan xalqimizning ming yillik an'analari, qadriyatlarini o'rganish mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 30 maydagi 443-son qarori bilan muzey negizida "Termiz" davlat muzeyi –qo'riqxonasi

tashkil etilib, Termiz tumanidagi "Zurmala minorasi" va "Eski Termiz", Sherobod tumanidagi "Zarautsoy", Jarqo'rg'on tumanidagi "Jarqo'rg'on minorasi", Sho'rchi tumanidagi "Dalvarzintepa", Muzrabot tumanidagi "Kampirtepa" madaniy meros ob'ektlari uning tasarrufiga o'tkazilgan.

Namangan viloyati o'lkashunoslik muzeyi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti ning «Madaniyat va sport ishlari Vazirligini tashkil etish to'g'risida» gi 2004 yil 27 sentyabrdagi PF-3491 sonli Farmoni hamda «O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari Vazirligi faoliyatini tashkil etish to'g'risida» gi 2004 yil 30 sentyabrdagi 455-sonli qaroriga asosan Namangan viloyat o'lkani o'rganish muzeyi O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari Vazirligi tizimiga kiradi va unga bo'ysunadi.

Namangan viloyat O'lkashunoslik muzeyiga 1920 yili asos solingan bo'lib uni, Namangan viloyat o'lkani o'rganish muzeyi deb yuritiladi. U Namangan shahar Nodim Namangoniy ko'cha 41-uyda maxsus binoda joylashgan. Muzey fondlarida viloyatimiz tarixiga, madaniyatiga, san'atiga va tabiatiga oid bo'lgan g'oyat qimmatli eksponatlar saqlanadi. Namangan viloyati o'lkani o'rganish muzeyi viloyat «Xotira va qadrlash» muzeyiga va viloyatdagi jamoatchilik muzeylariga ilmiy uslubiy yordam ko'rsatuvchi muzey hisoblanadi. Viloyat o'lkani o'rganish muzeyi o'z yo'nalishiga ko'ra viloyatimiz ning tarixi, madaniyati, san'ati etnografiyasi, tabiati va boshqa sohalarini ilmiy asosda o'rganib o'z ekspozitsiya va ko'rgazmalarida aks ettirishga xizmat qiluvchi ilmiy oqartuv muassasasi hisoblanadi. Muzeyning

faoliyati o'lkamizning ijtimoiy-iqtisodiy, ilmiy texnikaviy, madaniy-ma'naviy va ma'rifiy rivojlanishiga yordam berish, aholining ayniqsa yoshlarning ijtimoiy ongini shakllantirishga ko'maklashishdan iborat bo'ladi.

Viloyat, tumanlaridagi «Xalq» muzeylari, «Xotira va qadrlash» uylariga, jamoatchilik muzeylariga ilmiy-uslubiy yordam beradi. Viloyat muzeyi o'z ekspozitsiyalarini fanning eng yangi yutuqlari asosida va muzeyshunoslik bilimining talablariga ko'ra tuzib turli tarixiy va ijtimoiy jarayonlarni tushuntirishda dunyoviy bilimlarga asoslanib, ajdodlarimiz turmush tarzini o'rganishda yangi topilgan manba'larga suyangan holda muzeyga tashrif buyuruvchilarning o'lkamiz tarixi, madaniyati, san'ati va tabiatiga oid bilimlarini chuqurlashtiradi. Shu bilan birga ajdodlarimizdan bizga meros bo'lib qolgan qadimiy an'analarni turmushimizga tadbiq etish, otabobolarimiz ilmiy, madaniy merosini izlab topish, o'rganish va omma o'rtasida keng targ'ib qilish, tabiatni asrash va tevarak-atrofni muxofaza qilish muammolari va yechimlarini yoritadi.

Jizzax viloyati o'lkashunoslik muzeyi. Jizzax qadimiy shaharlardan biri bo'lib, O'zbekiston Respublikasining markaziy qismida joylashgan viloyatlardan biridir. Jizzax miloddan avvalgi II asrda ham Sharq va g'arb o'rtasida savdo aloqalari, ya'ni buyuk ipak yo'li o'tgan ming bir buloqlariyu, xushmanzara tog'u qirlari, mo'l hosilga ega bo'lgan dalayu bog'lari, qo'rg'onu rabotlari, xullas hali siru asrorlarga to'la tarixiy voqealarga boy bo'lgan bir sirli vohadir. Jizzax, Samarqand va Toshkent oralig'idagi Sangzor daryosi o'zanida joylashganligi, tog' tugab, cho'l

boshlangan joyda bo'lganligi sababli sug'orma dehqonchilik va hunarmandchilik rivojlangan maskan bo'lgan.

Jizzax "Dizak" sug'diy tilda "qal'a", ya'ni "qal'acha" ma'nosini anglatadi. Jizzax vohasi Temuriylar davrida ayniqsa yuksaladi. Jizzax Aleksandr Makedonskiy bosqinchiliklarini ko'rgan, XVI-XIX asrlarda mo'g'ullar tomonidan ko'p jangu jadallarni, talonchiliklarni boshidan kechirgan. Ayniqsa, dashtu qipchoq xonlarining bosqinlari, Abdullaxon urushlari, Imomqulixon hukmronligi yillaridagi qattiq to'qnashuvlarni ko'rgan, og'ir soliq va o'lpon to'lovlari tufayli jabrlangan va azoblangan. Keyingi asrlarda Jizzax vohasi Buxoro va Qo'qon xonliklari o'rtasida talash bo'lib, qonli urushlar azobini boshidan o'tkazdi [6].

Jizzax viloyati va shahar tarixiga oid ma'lumotlarni o'rganish, xalqimizning qadimiy meroslarini kelajak avlodga yetkazishni viloyat "O'lkashunoslik" muzeyining tarix bo'limi xodimlari o'zlarining asosiy vazifalaridan deb biladi. Jizzax xalqining talab va istaklaridan kelib chiqqan holda 1916 yilgi Jizzax qo'zg'aloniga bag'ishlangan ko'rgazma tashkil topgan bo'lib, unda qo'zg'alonning kelib chiqish sabablari, qo'zg'alon ishtirokchilarining jazolanishi va Jizzax temir yo'lining qo'zg'alonchilar tomonidan buzilishi aks ettirilgan. Bu qo'zg'alon mezon nuqtai-nazaridan milliy ozodlik harakatidagi qo'zg'alon edi. Bo'limning so'nggi ko'rgazmasi "Ajdodlar merosi" deb nomlanib, bu ko'rgazmada ajdodlarimiz tomonidan yasalgan mis, uy-ro'zg'or buyumlari, hunarmandlarimiz tomonidan

yasalgan yog‘och buyumlar o‘z aksini topgan.

Tahlil va natijalar.

O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligi sharofati bilan tariximizga juda katta e’tibor qaratilmoqda. O‘zbekistonning Birinchi Prezidenti I. Karimovning ”O‘z tarixini bilmagan xalqning kelajagi ham bo‘lmaydi” degan fikrlaridan kelib chiqqan holda tariximizni chuqurroq o‘rganishga kirishildi. Tarix bo‘limida joylashtirilgan noyob eksponatlar asosida oliy o‘quv yurtlarida, maktab va muzeylarda tariximizga doir ko‘pgina ko‘chma ko‘rgazmalar tashkil qilindi. Hozirgi kunda tarix bo‘limida 4445 tadan ziyod noyob eksponatlar mavjud. Bu muzey shu yerlik xalq tarixi va madaniyatidan yosh avlodlarga saboq beradi, yoshlar esa o‘z navbatida bu ma’lumotlarni bilib,

ota-bobolariga munosib farzandlar bo‘lishga intiladilar.

Xulosa va takliflar.

Respublikamizda turizmni rivojlantirishda mamlakatimizdagi muzeylardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Xalqimizning ijtimoiy, ma’rifiy hayotida, yosh avlodni madaniy yetuk tarbiyalashda, insonning bilim doirasining kengayishini shakllantirishda muzeylarimizdan turizmga foydalanishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini ishlab chiqish.

Milliy an’ana hamda qadriyatlarimizni tiklash, boy merosimizni chuqur o‘rganish, uning mazmun-mohiyati va ahamiyatini xalqimiz, ayniqsa, yoshlar o‘rtasida keng targ‘ib etish uchun vatanimiz muzeylaridan turizmga foydalanishning dasturlarini yaratish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YHATI:

1.O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi «2017-2020 yillarda davlat muzeylari faoliyatini takomillashtirish va moddiy texnik bazasini mustahkamlash bo‘yicha kompleks chora-tadbirlar dasturini tasdiqlash to‘g‘risida» gi qarori.

2.O‘zbekiston Respublikasining Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning “O‘zbekiston Respublikasida madaniyat va san’at sohasini innovasion rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori.

3.Muxamedova M.S., Muzeysunoslik. O‘quv qo‘llanma.T.:2013.-174 b.

4.O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2004: © meros.uz

5.O‘rinboyeva Yu. P.,Muzey turizmini rivojlantirish – aholi farovonligini oshirishning asosiy

omili. SERVIS, Samarqand, 2024,2\1 son,107-111 b.

6. O‘rinboyeva Yu. P.,Muzey turizmi xizmatlarini tashkel qilish va rivojlantirishning ma’naviy. Ijtimoiy- iqtisodiy ahamiyati. SERVIS, J.,Samarqand, 2024,4\1 son,99-104 b.

	Низомова Р.А.	98-105
15	MEHMONXONA XIZMATLARIDA KADRLAR SALOHİYATIDAN SAMARALI FOYDALANISHGA OID NAZARIY YONDASHUVLAR.	
	N.I.Shermamatova	106-112
16	OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING IKTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.	
	Norqulov Jaloliddin Saloxiddinovich	113-117
17	XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI.	
	Mirzaaxmadov Durbek	118-128
18	MAMLAKATIMIZDA TURIZM SOHASI RIVOJLANISHINING IJTIMOY-IQTISODIY KO'RSATKICHLARI HOLATI TAHLILI.	
	Tuxliyev Baxtiyor Maxmaziyayevich	129-135
19	TURIZM SOHASIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH OMILLARI VA XUSUSIYATLARI.	
	Kamolova Moxinur Iskandarovna	136-146
20	SAMARQAND VILOYATIDA QISHLOQ JOYLARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ORQALI XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.	
	Xalimov Shaxboz Xalimovich	147-159
21	SANOAT KORXONALARI INVESTITSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH.	
	Sayfiddinov Muhammadali Alisher o'g'li	160-168
22	INVESTITSIYA MUHITINI YAXSHILASHDA SOLIQ TIZIMINING ROLI.	
	Berdiyev Nazirjon Abduvosayevich, Toshqulov Hayot Bahodir o'g'li	169-174
23	TURAR-JOY KO'CHMAS MULKINI BAHOLASH XIZMATI USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.	
	Suyunov Bexzod Abdumadjitovich	175-183
24	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINING ISH BILAN BANDLIK DARAJASINI OSHIRISH.	
	Mardiyev Shohrux O'ktamovich	184-189
25	O'ZBEKISTONDA SANOAT KORXONALARI BOSHQARUVINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.	
	Shodmonov Qobiljon Qaxramon o'g'li	190-193
26	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINING ISH BILAN BANDLIK DARAJASINI OSHIRISH.	
	Naimov Damir Fayzulloyevich	194-197
27	ПУТИ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ УСЛУГ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ (НА ПРИМЕРЕ САМАРКАНДСКОЙ ОБЛАСТИ).	
	Кудратов Навруз Абдуллаевич	198-201
28	TURIZM VA MEHMONDO'STLIK INDUSTRIYASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY USULLARI VA ISTIQBOLLARI.	
	D.Abdusalomov	202-207
29	АНАТОМИЯ КРИЗИСА: ЗДОРОВЬЕ НАЦИИ И СОСТОЯНИЕ ЭКОНОМИКИ В ПАНДЕМИИ	

	Шодиева Дилафруз Абдужалоловна, Насимова Диёра	208-211
30	XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISHGA YO‘NALTIRILGAN METODOLOGIYASI.	
	Z.K.Raximov	212-215
31	POCHTA VA KURYERLIK XIZMAT KO‘RSATISHNI XORIJ TAJRIBASIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO‘LLARI.	
	U.Z.Narmuradov	216-221
32	MODERN THEORETICAL CONCEPTS OF DEFINITION OF POVERTY.	
	Rabbimov Muxriddin Musoqul o‘g‘li	222-227
33	O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MEHMONXONA KORXONALARI FAOLIYATINING IQTISODIY MOHIYATI VA XUSUSIYATLARI.	
	Rustamov Otabek Akbarovich	228-236